

OBSAH

1. Pojem krajinné inženýrství (K.Vrána)	9
2. Krajina a její historický vývoj (K.Vrána)	14
2.1 Pojem krajiny	14
2.2 Vývojová stadia krajiny	14
2.2.1 Nejstarší období	14
2.2.2 Období velké kolonizace	15
2.2.3 Období raabizace	16
2.2.4 Období scelování a agrárních operací	18
2.2.5 Období socialistických pozemkových úprav	20
2.2.6 Období tržního hospodářství	24
3. Stabilita krajiny (T.Dostál)	27
3.1 Trvale udržitelný rozvoj	27
3.2 Stabilita krajiny a trvale udržitelný rozvoj	28
3.3 Stabilita krajiny a její energetické bilance	30
4. Hlavní problémy, ovlivňující stabilitu krajiny (T.Dostál)	34
4.1 Narušené látkové a energetické toky v krajině (transportní procesy, eroze)	34
4.1.1 Materiální škody	35
4.1.2 Vliv na půdu	35
4.1.3 Vliv na vodní hospodářství	36
4.2 Narušený hydrologický režim v území a vodohospodářská bilance krajiny	39
4.2.1 Vztah mezi stavem povodí a periodicitou povodní	39
4.2.2 Vodohospodářská bilance povodí	40
4.3 Zhutněné podbrázdí, špatná kvalita zemědělských půd	41
4.4 Nemožnost plnohodnotného využití znečištěných vod	41
4.5 Kontaminace povrchových a podzemních vod	41
4.6 Absence nárazníkových zón	42
4.7 Zatížení prostředí odpady (látkovými a energetickými - teplo, světlo, hluk)	43
4.8 Rozkolísanost druhové skladby živočichů a rostlin	43
4.9 Přerušení migračních cest liniovými stavbami	44
4.10 Význam pojmu meliorace	44
4.11 Závěr	45

5. Zásady revitalizace krajiny (T.Dostál, K.Vrána)	46
5.1 Revitalizace krajinných systémů	46
5.2 Zásady revitalizace krajiny	49
5.2.1 Zemědělství	50
5.2.2 Lesnictví a rozptýlená zeleň	50
5.2.3 Vodní hospodářství	50
5.2.4 Komunální sféra	51
5.2.5 Krajinářská a ostatní ekologická opatření	51
5.3 Studie revitalizace říčních systémů	52
5.3.1 Popis a vyhodnocení současného stavu krajiny	52
5.3.2 Posouzení náchylnosti zemědělských pozemků k vodní erozi	53
5.3.3 Revitalizace hydrografické sítě	53
5.3.4 Návrh nových a rekonstrukce stávajících malých vodních nádrží a mokiřadů	54
5.3.5 Ozelenění krajiny	54
5.3.6 Návrh hlavních a vedlejších polních cest	55
6. Vodní eroze (K.Vrána, T.Dostál, J.Váška)	57
6.1 Popis jevu	57
6.1.1 Klimatické faktory	57
6.1.2 Morfologické faktory	57
6.1.3 Geologické a půdní faktory	58
6.1.4 Vegetační poměry	58
6.1.5 Hospodářsko-technické poměry	59
6.2 Erozní procesy a jejich vztah k povodňovým situacím	59
6.3 Přípustná ztráta půdy	60
6.4 Protierozní opatření	61
6.4.1 Organizační opatření	62
6.4.2 Agrotechnická opatření	62
6.4.3 Technická opatření	62
6.5 Způsoby predikce erozních a transportních procesů	63
6.6 Empirické metody	64
6.7 Fyzikálně založené modely	65
6.8 Stručná charakteristika nejznámějších modelů	66
6.8.1 Empirické metody	66
6.8.2 Simulační modely	68
6.9 Dělení metod podle měřítka jejich použitelnosti	70
6.10 Současná situace v modelování erozních jevů	70
6.11 Využití predikčních metod v ochraně povodí	71
6.11.1 Globální přístup	72
6.11.2 Regionální přístup	77
6.11.3 Lokální přístup	79

7. Větrná eroze (K.Vrána)	82
7.1 Faktory, ovlivňující vznik a průběh větrné eroze	82
7.1.1 Klimatické poměry	82
7.1.2 Půdní poměry	83
7.1.3 Územní poměry	84
7.1.4 Porostní poměry	84
7.2 Výpočet intenzity větrné eroze	85
7.3 Výpočet potenciální roční ztráty půdy větrnou erozí a návrh protierozních opatření ..	87
8. Revitalizace úprav vodních toků (J.Zuna)	92
8.1 Ekologické důsledky úprav potoků a bystřin	92
8.1.1 Trasa vodního toku	93
8.1.2 Podélný profil vodního toku	93
8.1.3 Tvar průtočného profilu	93
8.1.4 Opevnění průtočného profilu	93
8.1.5 Průtokové poměry	93
8.1.6 Návrhový průtok	93
8.1.7 Břehové porosty	94
8.2 Tvorba koryta	94
8.2.1 Splaveninový režim	94
8.2.2 Výmoly ve dně koryta	96
8.3 Návrh koncepce revitalizačních úprav	96
8.3.1 Hydrobiologické požadavky	97
8.3.2 Vodohospodářské požadavky	98
8.3.3 Návrhový průtok	99
8.3.4 Zásady hydrotechnického posouzení	99
8.3.5 Trasa revitalizační úpravy	99
8.3.6 Podélný profil revitalizovaného koryta	100
8.3.7 Příčný profil revitalizovaného koryta	101
8.3.8 Opevnění revitalizovaného koryta	102
8.3.9 Samovolná revitalizace úpravy	103
8.4 Navrhování revitalizačních opatření	103
8.4.1 Revitalizační konstrukce	104
8.4.2 Hydrotechnické řešení	106
8.4.3 Hydromorfologické parametry	108
8.5 Kategorizace vodních toků s malým povodím	109
8.5.1 Kategorie A – Potoky nížin	109
8.5.2 Kategorie B – Potoky pahorkatin	109
8.5.3 Kategorie C – Podhorské potoky	109
8.5.4 Kategorie D – Horské potoky	110
8.5.5 Kategorie E – Bystřiny	110

9. Malé vodní nádrže a mokřady (K.Vrána)	117
9.1 Výběr místa nádrže, podklady pro návrh	118
9.2 Technické řešení hráze a funkčních objektů	122
9.2.1 Hráz	123
9.3 Výpustná zařízení	131
9.4 Bezpečnostní přelivy	135
9.4.1 Přímé (korunové) bezpečnostní přelivy	137
9.4.2 Boční bezpečnostní přelivy	138
9.4.3 Kašnové bezpečnostní přelivy	139
9.4.4 Šachtové bezpečnostní přelivy	140
9.4.5 Kombinované přelivy (sružené objekty)	140
9.4.6 Speciální přelivy	140
9.5 Kategorizace malé vodní nádrže	141
9.6 Suché poldry	141
9.7 Mokřady	142
9.8 Rekonstrukce hrází a objektů	143
9.9 Odbahnění nádrží	143
10. Polní cesty (K.Vrána)	145
10.1 Rozdělení polních cest	145
10.2 Prostorové řešení trasy polní cesty	146
10.3 Součásti polních cest	147
10.4 Bezpečnostní zařízení, dopravní značení	148
10.5 Objekty, křižovatky	149
10.6 Dopravní zatížení	149
10.7 Stavebně-technické zásady návrhu polních cest	149
11. Vegetační doprovod vodních toků a nádrží (M.Šlezinger)	153
11.1 Základní funkce vegetačního doprovodu vodních toků a nádrží	153
11.1.1 Funkce protibrazní (před účinky proudící vody, ledochodem, vlnobitím aj.)	153
11.1.2 Funkce protideflační	153
11.1.3 Funkce ochranná (před zarůstáním, či zanášením říčního koryta)	153
11.1.4 Funkce kvality vody, vliv na samočisticí schopnost vodního toku	154
11.1.5 Funkce útočiště fauny žijící v blízkosti vodních ploch	154
11.1.6 Funkce estetická	154
11.1.7 Funkce přirozeného biokoridoru	154
11.1.8 Funkce rekreační	154
11.1.9 Funkce hygienická	155
11.2 Posouzení stávajícího stavu porostů a obnova porostů rekonstrukcí	155
11.2.1 Vodní tok	155
11.3 Vodní nádrže	160
11.3.1 Vegetační způsoby ochrany břehů vodních nádrží proti abrazi	160

11.4 Dřeviny vhodné i pro rekultivační práce, krycí výsadbu	168
11.5 Závěrečná doporučení	169
12. Územní systémy ekologické stability (K.Vrána)	175
12.1 Oceňování ekologické stability území	175
12.2 Funkce územních systémů ekologické stability	175
12.3 Postup tvorby ÚSES	177
12.4 Vymezení územních systémů ekologické stability	178
12.5 Využití ÚSES	179
12.6 Podklady pro zpracování ÚSES	179
13. Podklady pro řešení studií revitalizace krajiny (K.Vrána)	180
13.1 Mapové podklady	180
13.2 Hydrologické podklady	180
13.3 Pedologické podklady	180
13.4 Geologické a hydrogeologické poměry území	181
13.5 Studie, projekty a další podklady, týkající se řešeného území	181
13.6 Výsledky terénního průzkumu zpracovatele a informace od místních obyvatel a organizací	182
14. Dotační krajinotvorné programy MŽP (Revitalizace říčních systémů, Péče o krajinu, Drobné vodohospodářské akce) (J.Kender)	183
14.1 Program revitalizace říčních systémů	183
14.1.1 Praktické postupy při zabezpečování Programu revitalizace říčních systémů	185
14.2 Programy péče o krajinu	187
14.3 Program drobných vodohospodářských akcí	188
14.4 Program obnovy venkova	189
14.5 Závěr	189
15. Geografické informační systémy (T.Dostál)	192
15.1 Pojem geografické informační systémy	192
15.2 Využití GIS	194
15.2.1 Nejběžnější komerční software GIS	195
15.3 Zdroje dat	196
15.4 Shmutí	197